

הנושא את האשה פרק שנים עשר כתובות קד.

מסורת הש"ס

(א) צע"י יבא, (ב) [צפסוק
כתיב תשכזון], (ג) שזועות
מח, (ד) לעיל סז. סוטה יג.
(ה) ר"ה יג. מנחות קג.
(ו) [חולין קי. ע"ש פירש"י],

תורה אור השלם

1. יָבוֹא שְׁלוֹם יִנְחֹוּ עַל
מִשְׁכְּבוֹתֵם הַלֶּךְ נִכְחוֹ:
יִשְׁעִיה נֹז בִּי
2. אֵין שְׁלוֹם אָמַר יי
לְרָשָׁעִים:

יִשְׁעִיהָ מִחַ כֹּב
3. הֵן בְּלִכְם קִדְחִי אֲשֶׁ
מֵאֲזִירִי זִיקוֹת לָבוּ בְּאוֹר
אֲשֶׁכֶם וּבִזְיקוֹת בַּעֲרַתֶּם
מִיָּדִי הִיתָה זֹאת לָכֶם
לְמַעַצְבָּה תִּשְׁכַּבְּכוּ:
יִשְׁעִיהָ נִי יֵא
4. מִמִּי נַעֲמַת רָדָה
וְהִשְׁכַּבְתָּ אֶת עַרְלִים:
יִחְזַקְאֵל לֵב יֵט

גליון הש"ס

גמ' שיכופו עליונים. עיין
בר"ן נדרים דף מ' ע"א:
שם אין שלום אמר ה'.
ג"ל אלהי (ישעיה נז):

מוסף רש"י

כל זמן שהיא בבית
אביה. שהם היו עושדים
אותה. שאלו היו עושדים
ועין אותה (עליו נה).
ובזה בחזקתה עושדים
ורמזש שנים. ואם
תקח יור על קן יוס
אחד מחזקת יור מוספת
(שם). מזה. למה נה
גבה מוספת. וירושיה
מוספין. בחזקתה.
ומזעין וזעין מחזקה.
עד עשרים. ורמזש
שנים. ואם נה
י"ה שנים ולא נה
הפסדויה. שאלו היו
זמן שהיא בבית אביה.
אלה נכלה ממונת
הרומן. ומה מחזקה עד
י"ה שנים ולא נה
מחלתה. (שבתות חס).
לפום גמלא שחזקה.
לפי חל בגמל עשיתו
משל (עליו נה). רבין
בשאלו (סוטה יא).
מדת חסמים קן חס.
מוספתם (ד"ה יא). היה
קורטום. מזה קטנה
מזה. חל בגמל
בזה נה (שם).

תוספות רי"ד

מַתְּנֵי כל זמן שהיה
בבית אביה גובה תרומה
לעולם וכו' שהיה ב"ה
בעלה גובה כ' עד כ"ה
שה שיש ב"ה שנה
שתעשה שנה כנגד כ'
דברי ר"מ שאמר משום
רשב"י וזכאי כ' עד כ"ה
בבית וזכאי גובה כ'
לעולם וכו' שהיה בבית
הגובה תרומה עד
כ"ה שנה מהה יורשיה
ומכירים כ' עד כ"ה שנה
פי' כ' שהיה בבית אביה
שאינו נוגע בבכסי בעלה
גובה כ' לעולם כן אם
תהיה לא מזונת בין אם
אין תהיה לא כ"ז שהיה
בבית בעלה ויוצאות שנה
גובה כ' עד כ"ה שנה
אבל אם עברו כ"ה שנים
אברה כ' שיש אלא תוכה
בשעור שיעור שתעשה תוכה
וג"ח לעניים המזדמרים
בהבית כגון חמורה וזמורה
לזמנה לזמנה וזמנה

דמולוגי. דאזמירינ במסכת מגילה (דף א.) למה נקרא שמה לפורי שישבצ בראש ההר כליפור: **דעל כמה וימנין לביה הכסא.** דחולי מעיים הוה ליה: **והלך פפילין ומנה לבו וקא מעצר.** לחלוק ולהניח: **פפה ואמר.** הספד: **אראליס ומאוקיס.** מלאכים ולידיקים מזויין ארץ:

ולא נהניתי צעולם הזה. [אפילו] לפי
טורח שיגעתי באצבע קטנה שלי:
יצאו דייקים וילאו לקראתו ויצא
שלוש. ואחר כך יצוהו דייקים על
משכבותם: הולך נכחו. בדרך ישרה:
ברתני' כל זמן שהיא צבית אציה.
היורשים זנוה שם: גובה כחובסה.
כשתראה: שפעשה עושה. מנסי
יתומים נזמנת לחם ומלח לשמייה:
וחכמים אומרים. לא הזכירו עשרים
וחמש לענין הטובה שפעשה ולא
אפסודה רצון כחובה וכשהזכירו
עשרים וחמש לענין המחילה הזכירו
דהחילי ושקקה ולא צעשה כל השנים
הללו מחלתה הלכך כל זמן שהיא צבית
צעלה אין שמיקתה מחילה אלא מפני
שמכבדין אותה היא צושה למחות על
מחובתה אבל צבית אציה שפעשה
כ"ה שנים מחילה הו'. מהו וישיש
מוציווין קאפסה הו'. כלומר דייקים

למחות על כתובתה במוך כ"ה שנים:
גמ' ענייה צנישאל. שכתובתה
מועטת אצדה לרבי מאיר בטובה
שעשה בצ"ה שנים: ומסא נח
בייתוס. שהיתה עשירה וכתובתה
מרוזה תפסיד כתובתה בטובה של
כ"ה שנים: פוס גמלא שימא.
המשיח לפי הגמל. אף כאן לפי עושה
טובה: מהו שפשל. לר"מ דטעמא
משום טובה: שפשל. שנחשבו טובתה
לחשבון כתובתה לפי חשבון השנים
להפסיד לכל שנה אחת מעשרים וחמש
בכתובתה אם לא שהתה כ"ה שנים
אלא חציין או שלישית או רביעית.
תשלש לשון חלוקה לפי חשבון הוא
דמתן (מסכת דף ה). משלשין בממון
ואין משלשין בכמות: כל מדה המהים
ק. העמידה יחד ולא תמוט: אבל
שטר כסופה יולא. בצית דין מתחת
ידה: גובה כסופתה לעולם. שאילו
מתלה היתה מוסרת להם שטר
הכסופה: שלא בזכרה. אם שתק
ערים וחמש שנים ולא מיחה על חובו
לא הפסיד בן: אלמנה נח אחולי
היא. שהיית מתן: כל השנים הללו
ובכתובתה אינה מלוה ולא חסרה
בה ממון: לעולם דלא נקיע. הלכך
דווקא בעל חוב הא אלמנה דלא
נקטא שטרא אחילת'. ודקשיך לן במאי
גביא כשחייב מודה: שונין. בעלי
כרימא: גרופה הרי היא כעצל חוב.
לגבות לעולם שלא בהזכרה דוודאי
לא מחלה: כשחייב מודה. שלא
תתקלה ככתובתה: בר קווא. שם חכם:
הרי

בההיא פורתא אחילתא אמר
קורטוב אינו יכול למכול בהן
אביו ילא שנו אלא שאין שמו
לעולם ורבי אלעזר אמר אפיל
רב ששת יב"ח גובה שלא בה
בר אחולי הוא הא אלמנה א
עסקינן כשחייב מודה והאמר
במאי גביא אלא לאו דנקיטא
מודה יאמר רב נחמן בר
מחשיבין לה כח"ו ויעירו חכמים שמה שפנינו בך
אל שהתה כ"ה ושהתה חציה מהו שפסדינן יצוי כ'
כח כשעולה הטובה נכנס תכובתה דלאו בת גבי'
היא אמר רב הונא אמר רב תנא אמר מחשיבין
ושונין שביב"ה שנים מפורטת כח' הא טענת פנינו טוב

ומדליא ובסים אוירא ההוא יומא דנח נפשיה דרבי גזרו רבנן תעניתא ובעו רחמי ואמרי כל מאן דאמר נח נפשיה דר' ידקר בחרב סליקא אמתיה דרבי לאיגרא אמרה עליוני' מבקשין את רבי והתחתוני' מבקשין את רבי יהי רצון שיכופו תחתונים את העליונים כיון דחזאי מזה יזמני דעייל לבית הכסא וחלץ תפילין ומנח להו וקמצטער אמרה יהי רצון^א שיכופו עליונים את התחתונים ולא הוו שתיקו רבנן מלמבעי רחמי שקלה כוזא שדייא מאיגרא [לארעא] אישתיקו מרחמי ונח נפשיה דרבי אמרו ליה רבנן לבר קפרא זיל עיין זיל אשכחיה דנח נפשיה קרעיה ללבושיה ואהדריה לקרעיה לאחוריה פתח ואמר אראלים ומצוקים אחזו בארון הקדש נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקדש אמרו ליה נח נפשיה אמר להו אתון קאמרתו ואנא לא קאמינא בשעת פטירתו של רבי זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה אמר רבש"ע גלוי וידוע לפניך שיוגעי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהינתי אפילו באצבע קטנה יהי רצון מלפניך שיהא שלום במנוחתי יצתה ב"ק ואמרה יבא שלום ינוחו על משכבותם על משכבך מיבעי ליה מסייע ליה לר' חייא בר גמדא דאמר רבי חייא בר גמדא אמר ר' יוסי בן שאול בשעה שהצדיק נפטר מן העולם אומרים מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע צדיק פלוני בא אומר להם יבואו צדיקים ויצאו לקראתו ואומרים לו יבא בשלום ינוחו על משכבותם^א אמר ר' אלעזר בשעה שהצדיק נפטר מן העולם שלש כיתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו אחת אומרת לו^ב בא בשלום ואחת אומרת הולך נכחו ואחת אומרת לו יבא שלום ינוחו על משכבותם בשעה שהרשע נאבד מן העולם שלש כיתות של מלאכי חבלה יוצאות לקראתו אחת אומרת^ב אין שלום^א אמר ה' לרשעים ואחת אומרת לו^ג למעצבה^ג ישכב

ואחת אומרת לו ^ארדה והשכבה את ערליה
אביה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא
עשרים וחמש שנים שיש בכ"ה שנים שתעש
מאיר שאמר משום רשב"ג ^ביזכח"א כל זמן ש
לעולם כל זמן שהיא בבית אביה גובה כר
^גמתה יורשה מזכירין כתובתה עד עשרים ו
לרב יוסף ענייה שבישראל עד עשרים וחמ
עשרים וחמש שנים אמר ליה ^דלפום גמלא
מהו שתשלש תיקו: וחכמים אומרים כל
אתאי קודם שקיעת החמה גובה כתובתה
יה אין ^הכל מדת חכמים כן היא בארבעים
מר רב יהודה אמר רב העיד רבי ישמעאל ב
כתובה יוצא מתחת ידיה אבל שטר כתובה
שטר כתובה יוצא מתחת ידיה אינה גובה אל
יה היכי דמי אי דלא נקט שטרא במאי גבי אל
ללא הוא מותיב לה והוא מפרק לה ^והלעולם
^זאלעא שונין וגרושה הרי היא כבעל חוב
גובה וגרושה היא דלאו בת אחולי היא הא
יחך תני רב יהודה בר קזא כמתניתא

נים עולה לה שיעור כ' ובגמרא בעי טובה שעשת' בנכסי בעלה ואמרינן כלל אז מפסדת כתובתה אבל קודם ה' שעשת ואיתוקם בתיוק וחכ"א כ"ז עשת דהיא טובה שגמלה עם עניים

דומנה תפֿרין. ״וואָס״ שולל מע״ס ״פֿטורין מן התפילין לפי שאין יכולין ליהרר היטב אבל כ״ה מהני עצמן בקדושה יותר במדאמי והיא יודע היטב ליהרר. מ״ר: ״אני נהניתי אלא באבצע בקטנה. לאמרין צדדש עד שאדם יתפצל כנסת מורה לומר ויפצל של יכנסו מעדיין לתוך גופו

ומייתי הא עוצדל דרבי:
ומרתא בת ביתוס עשרים וחמש
 שנים. אמר לי רבי
 דהך פירכא ליתא אליבא דבר קפרא
 דאמר לקמן לא שוה אלף מנה ומאתים
 אבל תוספת אין לה לענין כתובה
 לאורייתא מרתא בת בייטוס ועניייה
 שזישראל שוות אלף אליבא דר' יוחנן
 דאמר דלפילו תוספת אין לה איירי
 הכא ולי נראה דאליבא דרבי' איתא
 דהכא אליבא דרבי מאיר איירי ולקמן
 לא קאי בר קפרא אלף אליבא דרבנן
 דלמרי גובה כתובתה בבייתא כד
 כ"ה שנים והוציל וספתה כל עד
 מחלתה ואמר בר קפרא דדוקא מנה
 ומאתים מחלה אבל תוספת דהויא
 כמו מתנה בעלמא לא מחלה כמו
 שאר בעל חוב דלא מחילי אבל לרבי
 מאיר דמפסקה משום שיש בעשרים
 וחמש שנה שבעשה עובד כנגד
 כתובה אין חילוק בין תוספת למנה
 ומאתים דלפוס גמלא שיחנא דאי לא
 מינח הכי אלף אדר"מ קאי אם כן
 מדקאמר דתוספת יש לה אלמא לית
 ליה דלפוס גמלא שיחנא אם כן קשה
 לדידיה אלמנה דכתובתה מנה עד
 כ"ה שנים וכתובתה דכתובתה מאתים
 עד כ"ה שנים ודומה לי דבר פשוט
 דאליבא דרבנן קאי לקמן דכולה
 סוגיא דלקמן מיירי אליבא דרבנן:
הי"ב דמי אי ר"א נקבימא כתובה
 במאי גביא. תימנה אמאי לא

דייק כמו כן במתניתין במאי גביא
בשלא השהה כ"ה אלף לאו בנקיטא
כחוצה וקמני דמחלה בכו"ה וי"ל
דאמתי' ליכא למיפוך דאיכא למימר
דמתני' בעידי מיתה והא אליבא דרב
קיימא דלדעידה (לעי' פט:) אלמנה גביא
בעדי מיתה והא דקאמר אי דלא נקיט'
כחוצה בידה במאי גביא היינו גט
דכמאן דכתב ציה מנה ומתאים דמי
דלרב (סע) גרושה לא גביא אלף בגט:
אמר

והשכבה את ערלים: **מתני'** כל זמן שהיא בבית
עולם כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה עד
ש"ג בכ"ה שנים שתעשה טובה כנגד כתובתה דכרי ר'
ג' יוחכ"א כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה
בבית אביה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים
ותובתה עד עשרים וחמש שנים: **גמ'** אמר ליה אבוי
אלא עד עשרים וחמש שנים ומרתא בת בייתוס עד
ר' ליה ^ללפום גמלא שיחנא איבעיא להו לרבי מאיר
חכמים אומרים כל זמן: אמר ליה אבוי לרב יוסף
חמה גובה כתובתה לאחר שקיעת החמה לא גביא
מן כן היא בארבעים סאה טובל בארבעים סאה חסר
העיד רבי ישמעאל ברבי יוסי לפני רבי שאמר משום
האבל שטר כתובה יוצא מתחת ידיה גובה כתובתה
מדידה אינה גובה אלא עד עשרים וחמש שנים מתיב
שטר במאי גבי אלא נקיט שטרא וב"ח הוא דלאו
מפרק לה ^ללעולם דלא נקיט שטרא והכא במאי
מרי היא כבעל חוב היכי דמי אי דלא נקיטא כתובה
כתא אחולי היא הא אלמנה אחילתא הכא גמי כשחייב
ר' קזא במתניתא דבי בר קזא תבעה כתובתה
הרי

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

כח א טוֹשֵׁעַ יִד שִׁימָן
תִּשְׁקֵי יִצְהָרָה:
ל ב ג מוֹי פִּטְיוֹן מִלֵּל
אִשׁוּת הִלֵּכָה כֵּן סָמָה
עֲשִׂינן מִח טוֹשֵׁעַ אֲהֵעַ
סִימָן קֹחַ סְקִיף א:
לא ד ה טוֹשֵׁעַ ח"מ
סִימָן נֹחַ סְקִיף א:
לב ו מוֹי שֶׁס הִלֵּכָה כֹּחַ
סָמָה שֶׁס טוֹשֵׁעַ
אֲהֵעַ סִימָן קֹחַ סְקִיף:
לג ז מוֹי שֶׁס טוֹשֵׁעַ שֶׁס
סְקִיף א:

תוספות רי"ד (המשך)

יצאנו להו' לית'מ' משמ' מנה
 מצולות ואין מחשבים מנה
 ושלום אלא שם איבדו
 כ' ה'א מפני שז'ו' וזמן
 המלחמה לקח כתובתו וזמן
 כ' ה'א שתי כ'ב' בעל'ה
 יתנוני' ממכסיו שבה כ'
 לעולם שזה ששקב'ה א'
 שפ'ו שמחלה אלא בעבור
 ממונותיה שאף א' היה
 רוצים להכותבה כתובתה
 אלא היתה מקבלת היא
 וכי' שלא תפסיד מונו'ת
 וכי' שהיא כ'ב' אבות
 ואלא היה וזן אותה שם
 נגובה כתובתה ע' כ'
 וישקב'ה שם אבל אם שהתה
 כ"ה שם ולא תבעה
 כ' מחלתה ודקא שם
 היתה וזן אותה שם אבל
 אם היה וזן אותה שם
 שה ששקב'ה מפני המונו'ת
 ששקב'ה שאילו א' היה
 רוצים להכותבה כ' היא
 אלא היתה מקבלת שם
 ותפסיד ממונותיה וכי'
 שם ר"ח ז"ל א' דאמרין
 כ' שהיה ע' כ' שם
 כתובתה ע' כ' שם
 ששקב'ה בשתי'תו גונו'ת מה
 אבל א' היתה גונו'ת
 ממה גובה כ' לעולם וכן
 ח"ה המורה חרש פ' אזה'ר
 דאמרן תוספת שם
 נככתובה למא' נ"מ וכ'
 ע' כ' שהיא כ'ב' ג'נן
 כתובתה ש' שהיא כ'ב'
 בעל'ה במשך לעולם וז'
 כתובתה לעולם אלא כ'
 שהיא כ"ב' א' ש'ל הו'
 עוברי'ם אותה היתומים
 ואלא היה כ'ב' ה'ת
 ע' כ' שם ואם שהתה
 מנאן מחלתו כ' המורה
 כתובתה המורה דפ' המורה
 כ' ש' שהיא כ"ב' והיורשים
 וזן אותה וז' מה
 ית'מ' ש'ת ש'ת וז' ררר
 וז' ש'ת וז' ררר

מחילה אלא בעבור הטובה
שעשתה נכסתי ותימים אלא
בשרא אצ"פ שונים
ואתתה ש"א אם עשת טובה
מחילה ומתנותיה ש"א ואין
עושים אלא כלהבטחה ולא
מכמים ודמעיניה
משאמם מחילה אלא לפרש
כגון שלא ידע
אתה. ממה ידעיה
ויוצאים תוכחה עד כ"ה
והנה כ"פ ל' התשענים
ומקוה ל' כשנשבעה ומה
לשאלין אדם מוריש שבעה
מפני שאינו ממוק;
אבי רבה
קולט קיעת התמה
ל' אחר שיקועת התמה
אבי א' בהא פורתא
תחלית' אלא אין ל'
מדות אצ"פ כן היא
מכמי' אשה אוטובל כ"ה
כסבר קרוב שכל א"ר
א"ר העיד ר"ש לפני רבי
שאמר משום אביו לבי
אין שאלתה ש"א כרובה
רצא רצא רצא ש"א
לעולם פ' ל"ש שכ"ה
מחלה תתחבאל אלא
אין ל' כרובה וכו'

מחלתה היתה מוסרת להן
ב"ח גובה שלא (בהכרזה)
במאי גבי אלא לאו דנקט
נהנית כל השנים וכתובתה
מפרק לה בשחייב מודה: